

2.2.1.

MJENIČNI I TERMINSKI RAČUN.

2.2.1.1. MJENICA

- *Mjenica* – vrijednosni papir koji sadrži obvezu neke fizičke ili pravne osobe (*dužnika*) da točno određenoga datuma isplati određenu svotu novca imatelju mjenice (*vjerovniku*).
- Osnovni elementi svake mjenice su:
- *nominalna vrijednost mjenice* – iznos novca naznačen na mjenici;
- *datum dospijeća mjenice* – datum kada dužnik treba isplatiti vjerovniku iznos jednak *nominalnoj* vrijednosti mjenice

2.2.1.2. MJENIČNI RAČUN

- Mjenica se može *prodati* ili *iskupiti*.
- *Prodaja* mjenice obično se obavlja prije njezina datuma dospijeća.
- Tada se najprije utvrđuje *diskontirana vrijednost mjenice*, tj. *razlika* nominalne vrijednosti mjenice i diskonta. Na *diskontiranu vrijednost* obračunavaju se provizija i dodatni troškovi, pa se imatelju mjenice isplaćuje iznos koji se dobije umanjnjem diskontirane vrijednosti mjenice za iznos provizije i iznos dodatnih troškova.
- Ukoliko se mjenica prodaje poslije njezina datuma dospijeća, provizija i dodatni troškovi obračunavaju se na *uvećanu vrijednost* mjenice (zbroj nominalne vrijednosti mjenice i odgovarajućih jednostavnih kamata).
- *Iskupljivanje* mjenice obavlja se na datum njezina dospijeća ili poslije datuma njezina dospijeća.
- Ako se iskupljivanje mjenice obavlja na datum njezina dospijeća, imatelju mjenice isplaćuje se nominalni iznos mjenice.
- Ako se iskupljivanje mjenice obavlja poslije datuma njezina dospijeća, imatelju mjenice isplaćuje se uvećana vrijednost mjenice.

2.2.1.3. PRIMJER 1.

- Tvrтка “*Blesanović & co.*” iz Muća ima dvije mjenice:
- Mjenica *A* ima nominalnu vrijednost 100.000,00 kn i datum dospjeća 31.12.2009.
- Mjenica *B* ima nominalnu vrijednost 80.000,00 kn i datum dospjeća 15.12.2009.
- Po kojoj cijeni 23.12.2009. tvrtka može prodati banci obje mjenice uz godišnji kamatnjak 7,3, proviziju od 1‰ i dodatni trošak od 200,00 kn po mjenici?

2.2.1.4. TERMINSKI RAČUN

■ **Problem:** Za niz zadanih nominalnih vrijednosti mjenica C_1, C_2, \dots, C_n koje dospijevaju redom za d_1, d_2, \dots, d_n dana uz godišnje kamatnjake p_1, p_2, \dots, p_n odrediti srednji rok plaćanja.

■ **Rezultat:**

$$d = \frac{\sum_{i=1}^n C_i \cdot p_i \cdot d_i}{\sum_{i=1}^n C_i \cdot p_i}$$

2.2.1.5. NAPOMENE

- 1. Dobiveni rezultat temelji se na tzv. *načelu ekvivalencije*: određenoga datuma zbroj kamata pojedinih iznosa obračunatih prema datumu dospijeća mora biti jednak zbroju kamata pojedinih iznosa obračunatih prema srednjem roku plaćanja
- 2. Srednje dospijeće obračunava se od proizvoljno odabranoga datuma i taj se datum naziva *epoha*.

2.2.1.6. PRIMJER 2.

- Mjenice:
- 30.000,00 kn dospijeva 30.11.2009. uz 4% godišnje;
- 40.000,00 kn dospijeva 10.12.2009. uz 5% godišnje;
- 20.000,00 kn dospijeva 25.12.2009. uz 6% godišnje;
- zamijenite jednom mjenicom čija je nominalna vrijednost jednaka zbroju nominalnih vrijednosti svih triju mjenica. Odredite datum dospijeća nove mjenice.
- Pretpostavite da je epoha 30.11.2009.

2.2.1.7. PRIMJER 3.

- a) Četiri mjenice istoga nominalnoga iznosa dospijevaju redom za 26, 28, 30 i 40 dana (uz stalan godišnji kamatnjak). Ako se sve četiri mjenice zamijene jednom mjenicom čiji je nominalni iznos jednak zbroju nominalnih iznosa svih četiriju mjenica, odredite dospijeće nove mjenice.
- b) Četiri mjenice istoga nominalnoga iznosa dospijevaju redom za 30, 45, 54 i 90 dana uz godišnje kamatnjake redom 3, 4, 5 i 6. Ako se sve četiri mjenice zamijene jednom mjenicom čiji je nominalni iznos jednak zbroju nominalnih iznosa svih četiriju mjenica, odredite dospijeće nove mjenice.